

Format agendapunt Adviesteam Ruimte

1. Basisgegevens initiatief en vragen aan Adviesteam

<i>Naam initiatief +locatie</i>	
- Radarstationkeuze Defensie – locatieoptie Herwijnen en Nederhemert-Zuid	
<i>Naam inbrenger en inhoudelijk betrokkene(n)</i>	<i>Naam betrokken ambtenaar gemeente en/of initiatiefnemer</i>
5.1.2e 5.1.2e	- Defensie, 5.1.2e e.a.
<i>Korte omschrijving van het initiatief</i>	
<p>Defensie heeft een initiatief om een nieuw radarstation in midden-nederland te realiseren. Met dit nieuwe radarstation kan de verouderde locatie in Nieuw-Milligen, ook gelegen in Gelderland, dicht.</p> <p>Defensie heeft hiervoor 15 locaties in beeld. Twee hiervan zijn gelegen in Gelderland, nl. Herwijnen in gemeente West-Betuwe en Nederhemert-Zuid in gemeente Zaltbommel. Dit ten behoeve van de landelijke dekking van het radarnetwerk. Etc....</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast technische belang ook maatschappelijk belang/draagvlak vraag voor gedeputeerden. • Wat te doen met achterblijvende verouderde locatie Nieuw Milligen. <p><i>Voorgeschiedenis schetsen, eerder is radarlocatie in Herwijnen afgeketst door moties in tweedekamer. Gemeente West-Betuwe was geen voorstander van nieuwe radarstation in Herwijnen. Defensie wil toch graag opnieuw alle 15 locatiemogelijkheden onderzoeken, waaronder Herwijnen.</i></p> <p><i>Doel overleg met Defensie: spreken over de mogelijkheden voor een radarstation in onze provincie</i></p>	
<i>Welke provinciale belangen worden geraakt en in welke gevallen is sprake van strijdigheid?</i>	<i>Aan welke ambities wordt of kan worden bijgedragen in dit project?</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. De unieke Gelderse kwaliteiten en waarden 2. Natuur en het landschap, inclusief erfgoed 3. Water 4. Milieu 5. Bereikbaarheidsnetwerk 6. De inrichting van de leefomgeving 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Energietransitie 2. Klimaatadaptatie 3. Circulaire economie 4. Biodiversiteit 5. Bereikbaarheid 6. Vestigingsklimaat 7. Woon- en leefomgeving
<i>Welke dilemma's doen zich hier voor?</i>	<i>Relevante wetgeving</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Energietransitie – ruimteclaims 2. Het veranderende klimaat 3. Duurzame land- en tuinbouw voor natuur, boer en bewoner 4. Groeiende economie en toenemende woonbehoefte 5. Groeiende reisbehoefte 6. Druk op mensen 	<p>- Omgevingsverordening en Omgevingsvisie Gelderland.</p> <p>Wet natuurbescherming e.d.</p>
<i>Vragen aan het Adviesteam Ruimte</i>	

Wat moet het voorleggen van de casus aan het adviesteam opleveren / wat is het beoogde eindresultaat? (b.v. niet sec 'integraal advies', maar waar ligt de concrete behoefte van initiatiefnemer/gemeente).

Nadere toelichting op het initiatief

Defensie/koninklijke Luchtmacht is verantwoordelijk voor de aan Nederland toegewezen zone, te weten het Nederlandse luchtruim, afgebakend door de nationale grens en een aangrenzend gebied boven de Noordzee tot ca. 200 km ten noorden van Leeuwarden.

Defensie zoekt een alternatieve locatie voor een radarstation Nieuw Milligen, gemeente Apeldoorn. Via de Rijkscoördinatieregeling voor locatie was Herwijnen in beeld. N.a.v. moties van Tweede Kamer: onderzoek naar alternatieve locatie en alternatieve wijze luchtruimbewaking is defensie momenteel in gesprek met de betrokken overheden, waaronder Gelderland.

Doel overleg met Defensie: spreken over de mogelijkheden voor een radarstation in onze provincie op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

Het nieuwe zoekgebied van defensie is gelegen in 4 provincies. Dit gebied is gekozen i.h.k.v. een landelijke dekking. De andere Radar staat in Wier (Frl). Defensie heeft behoefte aan 2 Radarstations in Nederland.

Zoals ik eerder aan je meegaf is er sprake van een zoekgebied voor een SMART-L-RADAR-station voor Defensie.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Air_Operations_Control_Station_Nieuw_Milligen#Toekomst
Met Kamerbrief 29-10-2014[13] heeft Minister van Defensie Hennis besloten dat de oude MPR-luchtverdedigingsradars door Thales Nederland worden vervangen. Ook al het onderhoud van deze systemen wordt aan Thales Nederland uitbesteed. De vervangers zijn 2 SMART-L Signal Multibeam Acquisition Radars for Targeting – Longrange (multiple doelvolgradars voor de lange afstand) Dit is een sterkere variant van de reeds op LC-fregatten geplaatste Smart – L E(arly) W(arning) C(apability) radar. De radar bij Wier (radarpost noord) is reeds geplaatst. Die bij Herwijnen (vervanging Herwijnen ATC radar) is geblokkeerd door de Tweede Kamer.

Dit is in Herwijnen in de tijd van 5.1.2e eerder afgeketst omdat de gemeente West Betuwe geen draagvlak had voor het toenmalige plan.

Waar staan we nu?

Op dit moment wordt er een afspraak door Defensie gepland met ons 5.1.2e 5.1.2e van energietransitie en mij vanuit Ruimte- om ons ambtelijk te laten informeren over de Radar-plannen van Defensie.

Defensie heeft stukken gedeeld, zoals je in de bijlagen kunt lezen. In de presentatie geeft men aan waar men het over wil hebben.

Hieruit leer ik dat het thema Ruimte, maar ook zeker energietransitie als je kijkt naar de beperktere mogelijkheden voor windturbines in de nabijheid van een RADAR, belangrijk is.

Zij hebben al twee locaties op het oog waar ze specifiek over willen praten. Wederom Herwijnen Broekgraaf 1, en Moffendijk 2 in Bern bij Nederhemert in gemeente Zaltbommel.

Beide locaties kennen *provinciale belangen*.

Te denken valt aan natuur en landschap.

- Natuur: ehs-verweving/GO/GNN/N2000

- Landschap/erfgoed: Nieuwe Hollandse Waterlinie (erfgoed Unesco), openheid, Molenbiotoop (erfgoed),

En verder aan:

- Energietransitie: windenergie
- Economie/RPW: werklocatieontwikkeling
- Dijkversterking: dijkversterking/uiterwaardengebied.
- Cultuurhistorie/recreatie

Vraag is ook wat het ruimtelijk perspectief is in het gebied rondom een nieuwe Radarstation (geluid, straling) en of bijvoorbeeld woonplannen wel kunnen worden gerealiseerd in de tijd. Misschien zijn er ook koppelkansen/meerdere functies voor deze locaties in Gelderland te ontdekken.

Ruimtebeslag en omgeving radarstation:

- Gewenste min. oppervlakte perceel: 100 x 100 meter

Impact op omgeving

- Geluid:
  - radar moet aan (VNG-)geluidsnormen voldoen,
  - (geluids)koepel wordt geplaatst en
  - nadere geluidsmaatregelen in onderzoek.
- Straling: voldoet aan geldende (inter)nationale normen
- Aanzicht: toren met koepel, antenne op 34 meter

Beperkingen:

- radarverstoringsgebied voor windmolens 75 km,
- toetsing op (hoog)bouw hoger dan 30 meter binnen 15km,
- geen publieke toegang tot perceel,
- geen naderingsbeperking (inter)nationale

Radar is de onbemande moderne radar van Thales

Radar staat ook op marineschepen

Naast de inhoudelijke thema's en ambities van de provincie is ook het *Maatschappelijk draagvlak* voor een dergelijke voorziening iets om rekening mee te houden.

Daarom wil Defensie ook praten met onze bestuurders en die van de betrokken gemeenten Zaltbommel en West Betuwe.

Betrokken gedeputeerden zijn dan gedeputeerden Van der Meer en Kerris. Vanuit Ruimte is 5.1.2e 5.1.2e hierbij te betrekken.

Provinciale afstemming

Gezien het zoekgebied van Defensie gelegen is, is provinciale afstemming gezocht met contacten in het windturbine-netwerk bij de 3 andere betrokken provincies Utrecht, Noord Brabant en Zuid Holland. Provincie Fryslân heeft in haar provincie te maken met het pas vervangen Radarstation in Wier.

Communicatie

Specifieke vraag van Defensie is met wie Defensie communicatieadviseur 5.1.2e contact kan leggen aangaande de communicatie bij eventuele media-aandacht. 5.1.2e van communicatie kan hierbij betrokken worden (multidisciplinaire vraagstuk).

Hoe nu verder?

Binnenkort zal er dus een eerste ambtelijk overleg volgen, waarbij de bijgevoegde Presentatie de Agenda is.

Ik zal je hiervan op de hoogte stellen wanneer het is. Misschien wil je aanschuiven, maar dat laat ik aan jou.

P-beraden/bestuursteam zullen wel een optie zijn om e.e.a. toe te lichten in huis. Vraag is even wanneer dit te doen.

Defensie heeft een initiatief om een nieuw radarstation in midden Nederland te realiseren. Dit ten behoeve van de landelijke dekking van het radarnetwerk.

Defensie heeft hiervoor 15 locaties in beeld. Twee hiervan zijn gelegen in Gelderland, nl. Herwijnen en Nederhemert-Zuid. De andere 13 zijn gelegen in de provincies Utrecht, Noord-Brabant en Zuid-Holland. Met dit nieuwe radarstation kan de verouderde locatie in Nieuw-Milligen, ook gelegen in Gelderland, dicht.

Mocht de locatiekeuze buiten Gelderland vallen, dan zal hier wel een cirkel van invloed zijn binnen Gelderland. De 4 provincies stemmen e.e.a. af met elkaar. Tevens zal er een gesprek gevoerd worden met de betreffende gemeenten West-Betuwe en Zaltbommel over hoe zij in de keuze staan.

Etc....

<< tekst uit email Defensie overnemen>

2. Ondersteunend kaartmateriaal

a.

Kaartje huidige bestemmingsplan met de grenzen van het projectgebied en indien relevant bouwblok en planvoorschriften.

<< kaart defensie email 10 januari 2022 5.1.2e >>

Bijgevoegd vinden jullie daarnaast de kaart die wij hebben verzocht bij het RVB. In deze kaart zijn alle mogelijke locaties inzichtelijk gemaakt incl. hun verstoringsgebieden. In deze kaart is het mogelijk om de mogelijke locaties 'aan' of 'uit' te zetten, zodat het inzichtelijk is om welke locatie het gaat (zie 'Layers' in menu linkerbalk). Er zitten enkele schoonheidsfoutjes in (typfouten in menu), maar dat doet verder niet onder aan de kwaliteit van de visuele kaart.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Overzicht verstoringsgebieden - bron Defensie

Overzicht
verstoringsgebieden

Wat zie je in de kaart:

- De stippen zijn de mogelijke locaties
- De groene cirkels zijn de cirkels van 4 kilometer rondom een locatie waarbinnen hoge windmolens naar verwachting onmogelijk worden.
- De blauwe cirkels zijn de cirkels van 15 kilometer rondom een locatie waarbinnen een toetsingsgebied voor hoogbouw boven 30 meter geldt
- De roze cirkels zijn de cirkels van 75 kilometer rondom een locatie waarbinnen een toetsingsgebied voor windmolens geldt.

Uit deze kaart kan je afleiden dat de *toetsingsgebieden hoogbouw of windmolens* niet per definitie onmogelijk maken, binnen deze gebieden bestaan namelijk reeds hoogbouw/windmolens die geen onacceptabel negatief effect op de radar hebben.

Wanneer je de zoekgebieden uit de *RES 1.0 Rivierenland* zou intekenen, zullen deze buiten de groene cirkels vallen. Eventuele zoekgebieden die sinds de RES 1.0 zijn vastgesteld zijn daarin niet meegenomen, aangezien deze bij het RVB of Defensie niet bekend zijn. Die zouden evt. nog ingetekend kunnen worden, indien er sprake is van nieuwe zoekgebieden voor wind op land.

Kaart Windparken bestaand en in voorbereiding in bufferafstanden— bron Provincie:

5.1.2e

Zie voor legenda voor uitleg m.b.t. windparken.

2201_12822_windtu
rbines_radar.pdf

Wat te doen binnen 75 km?

In het gebied van 75 km is een radarverstoringsonderzoek noodzakelijk. Op aanvraag van windontwikkelaars doet TNO een berekening of de geplande windturbines teveel verstoring geven op de radar. De radar moet namelijk een minimale dekking (vaak 90%) houden. Komt de dekkingsgraad er onder dan kunnen de windturbines niet in de geplande opstelling/hoogte gebouwd worden.

Hoogbouw

Bouwhoogtes >30 m zijn relevant binnen 15 km van een radar station.

Vraag wat is er in beeld qua woningbouw/industrie e.d.

Hierna tref je per locatie de situatie aan in verbeeldingen van Defensie, Bestemmingsplan en provinciale belangen.

Situatie LOCATIE HERWIJNEN

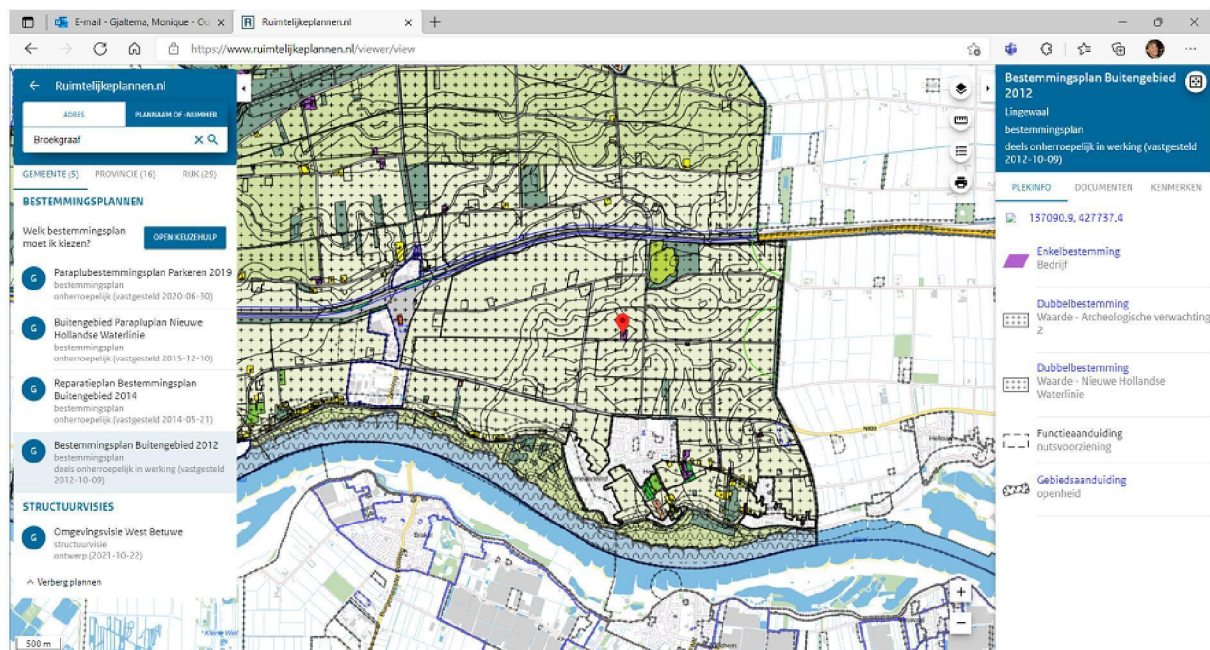
Kaartje van het plangebied met luchtfoto-ondergrond.

- Herwijnen, Broekgraaf 1- (wederom in Herwijnen) foto bron Defensie

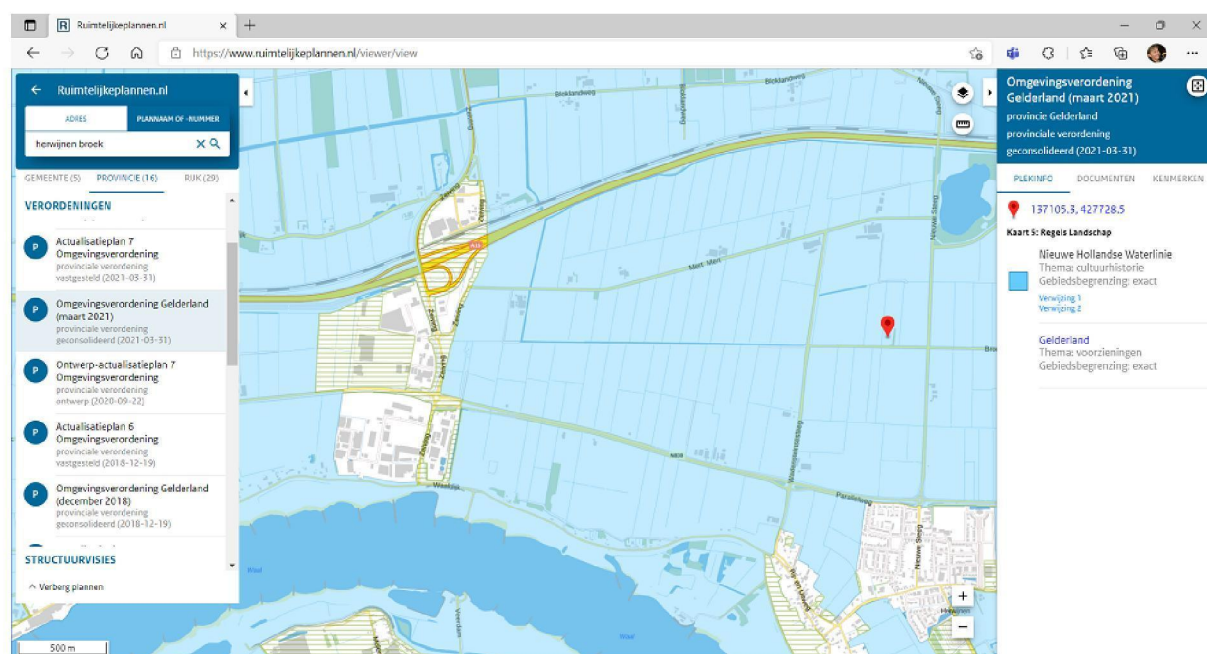
Relevante beleidskaarten uit de Omgevingsverordening/Ruimtelijkeplannen.nl.
Bestemmingsplan Buitengebied 2012 gemeente Lingewaal (West Betuwe)

Huidige bestemming/functieaanduiding: bedrijf/nutsvoorziening met dubbelbestemming

Provinciale belangen:

- Landschap: Nieuwe Hollandse Waterlinie; met Openheid als kernkwaliteit
- Verbodsgebied windenergie
- Binnen 2,5 km westelijk gelegen bedrijventerrein Zeiving-Noord en Zeiving-Zuid (horeca en zwaardere industrie).
- Molenbiotopen – 2x op 1.750 en 2.150 m (meer dan 400 m; geen windafvang verwacht)
- GO/GNN – ligt op 200 m buiten plangebied (geen effect verwacht)

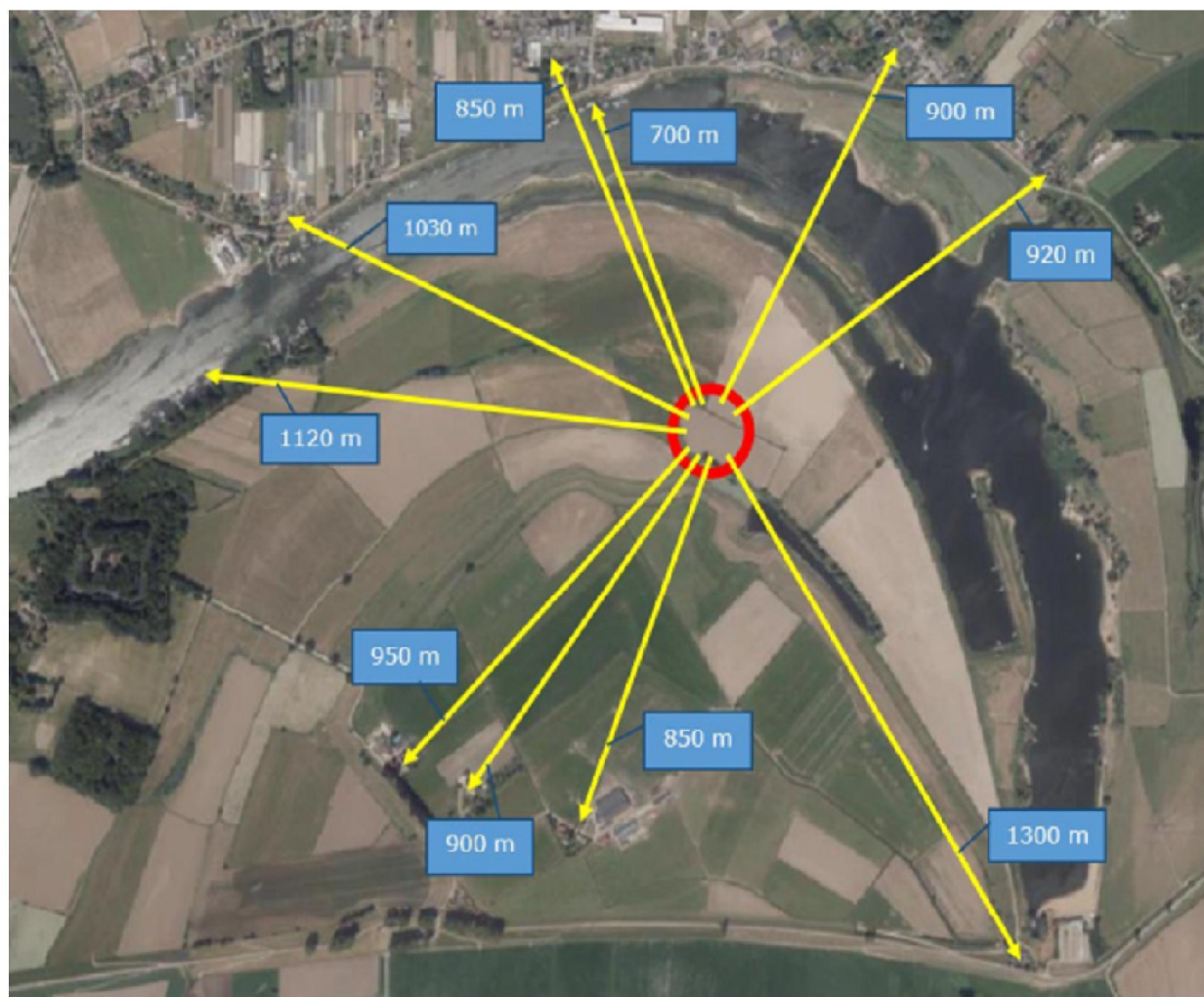

Situatie LOCATIE NEDERHEMERT-ZUID / BERN

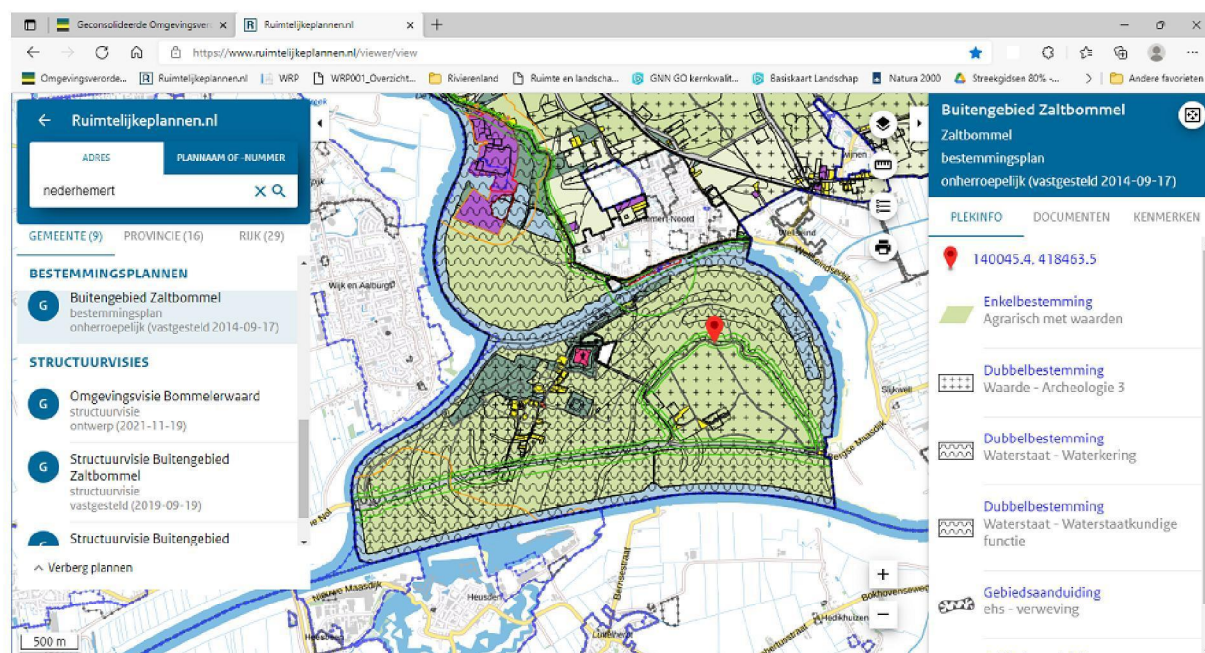
Kaartje van het plangebied met luchtfoto-ondergrond. NEDERHEMERT-ZUID - Moffendijk 2 in Bern – dwz. achter de Moffendijk 2 in Doornwaard/Polder van Bern - foto bron Defensie

Defensie geeft aan dat mogelijk verplaatsen in westelijke richting mogelijk is.

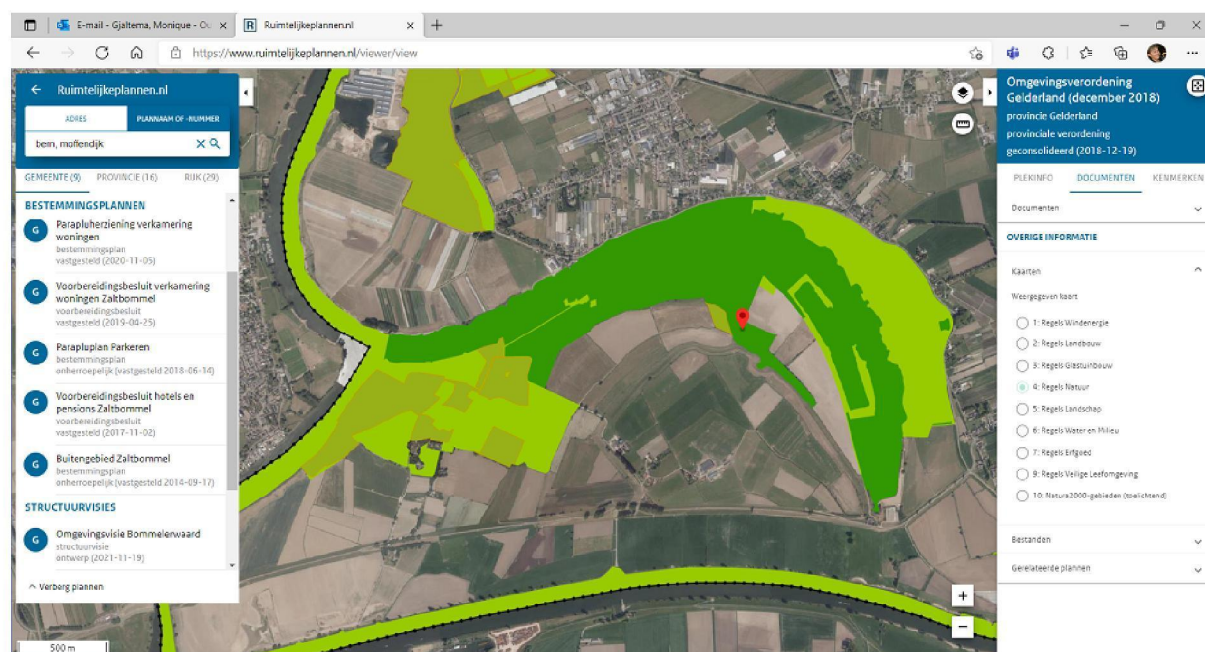

Relevante beleidskaarten uit de Omgevingsverordening. Lig in BP Zaltbommel buitengebied 2014
Huidige bestemming/functieaanduiding: agrarisch met waarden/waterstaatkundige functie

Provinciale belangen:

- Natuur: gebiedsaanduiding ehs-verweving /GO & GNN – ligt in GNN
- Verbodsgebied windenergie- niet aan de orde
- Molenbiotopen – 1x op 1.000 m in Nederhemert Zuid (meer dan 400 m; geen windafvang verwacht)
- Waterstaat/Dijkversterking – Maas/Dooie arm in Doornwaard/Polder van Bern
- Cultureel erfgoed/recreatie: nabij Kasteel Nederhemert en camping achter de Moffendijk 2.
- Locatie grenst aan provincie Noord Brabant; andere zijde Maas, Heusden e.o.

Situatie LOCATIE Nieuw Milligen

Locatie: Amersfoortseweg 248, 3888 NS Uddel

Achtergebleven Radar-locatie in Nieuw Milligen is toe aan vervanging.

Conclusie: nog onderzoeken wat hiermee t.z.t. gaat gebeuren.

Provinciaal belang: natuur (GO) en landschap.

Bestemmingsplan: Agrarische enclave gemeente Apeldoorn->Maatschappelijke functie/militaire zaken

